RAPPORT DWAR INVESTIGAZZJONI

Każ Nru:	K/045
Ilment:	Pubblikazzjoni ta' riklam imħallas minn fondi pubbliċi għall-iskop ta' pubbliċità personali da parti tal-Ministru Clyde Caruana
Ilmentatur:	Il-Professur Arnold Cassola
Data tal-Ilment:	6 ta' Ottubru 2022
Data ta' Dan ir-Rapport:	14 ta' April 2023

L-Ilment

1. Fis-6 ta' Ottubru 2022, il-Prof. Arnold Cassola (l-Ilmentatur) kiteb lid-Direttur Ġenerali f'dan l-uffiċċju sabiex jilmenta dwar riklam imħallas minn fondi pubbliċi li, fil-fehma tiegħu, "*jikkostitwixxi propaganda sfaċċata personali għall-Ministru Clyde Caruana u jmur espressament kontra il-Guidelines ippubblikati mill-Kummissarju għall-Istandards f'Ġunju 2021*". L-Ilmentatur talab investigazzjoni fil-konfront tal-Ministru Caruana minħabba "*ksur ta' etika f'dan ir-rigward u l-isfida tiegħu diretta għall-prinċipji gwida maħruġa mill-Kummissarju Hyzler*".

2. L-ilment huwa anness ma' dan ir-rapport bħala d-Dokument A, filwaqt li r-riklam in kwistjoni huwa anness bħala d-Dokument B.

3. Fl-interess tal-kjarezza, billi dik il-ħabta l-kariga ta' Kummissarju għall-Istandards kienet vakanti, id-Direttur Ġenerali f'dan l-uffiċċju talab lill-Ilmentatur jikkonferma li huwa kien qiegħed jibgħat l-ilment tiegħu bil-għan li dan jiġi kkunsidrat la jinħatar Kummissarju ġdid. L-Ilmentatur ikkonferma li din kienet l-intenzjoni tiegħu. Din il-korrispondenza hija annessa bħala d-Dokument Ċ.

4. Dan l-ilment jittratta dwar aġġornament ("post") li deher fuq is-sit soċjali Facebook fil-5 ta' Ottubru 2022. L-aġġornament deher f'paġna fuq Facebook intolata "finanzi", li hija l-paġna uffiċjali tal-Ministeru għall-Finanzi u x-Xogħol.

5. L-aġġornament ħa l-forma ta' ritratt tal-Onor. Clyde Caruana, Ministru għall-Finanzi u x-Xogħol, flimkien ma' ismu u l-kariga tiegħu, u l-kliem "*Filwaqt li l-Ewropa tefgħet il-piż tal-kontijiet tal-enerġija erba' darbiet ogħla fuq il-familji u n-negozji, dan il-Gvern se jonfoq €1.1 biljun biex dan f'pajjiżna ma jiġrix*." Virgoletti qabel dawn il-kliem jindikaw li ntqalu mill-Ministru Caruana.

6. Dan l-aġġornament kien "sponsored post". Dan ifisser li l-Ministeru għall-Finanzi u x-Xogħol, bħala s-sid tal-paġna fejn ittella' l-aġġornament, ħallas sabiex l-aġġornament ikollu ċirkolazzjoni usa' min-normal fost dawk li jużaw Facebook.

Il-Kuntest

7. Fis-17 ta' Marzu 2021 il-Kummissarju għall-Istandards fil-Ħajja Pubblika, Dr George Hyzler, ħareġ rapport dwar każ ta' riklam maħruġ minn ministeru tal-gvern li ġie ppubblikat f'diversi gazzetti.[1] Ir-riklam kien ta' paġna sħiħa iżda nofsu kien meħud minn ritratt tal-ministru konċernat. Fir-rapport tiegħu dwar dan il-każ, il-Kummissarju Hyzler ikkonkluda li r-riklam kien jinvolvi l-użu ħażin ta' fondi pubbliċi minn ministru għall-iskop ta' pubbliċità personali.

8. Il-Kummissarju Hyzler irrefera r-rapport tiegħu lill-Kumitat Permanenti tal-Parlament għall-Istandards fil-Ħajja Pubblika. Wara d-diskussjoni fil-Kumitat, il-membri tal-Kumitat ivvutaw tnejn favur u tnejn kontra r-rapport. L-Ispeaker bħala Chairman tal-Kumitat kellu vot deċiżiv, iżda astjena. Fi stqarrija li huwa ppubblika biex jispjega għalfejn għażel li jastjeni, l-Ispeaker qal:

> *Is-Sedja tħoss illi fiċ-ċirkostanzi hija tikkondividi mal-Kummissarju għall-Istandards fil-Ħajja Pubblika, u dan kif effettivament għamel referenza għalih ukoll il-Ministru Edward Zammit Lewis, illi għandu jkun hemm guidelines anke dwar kif jiġu magħmula l-adverts. Dan sabiex jiġu stabbiliti kriterji ċari li wieħed għandu jimxi fuqhom biex ikun aktar*

[1] Rapport dwar il-każ K/028, aċċessibbli minn https://standardscommissioner.com/wp-content/uploads/Commissioner-for-Standards-case-report-K028.pdf

konfortat illi b'dak li qed jagħmel ma jkunx b'xi mod qed jikser xi regolament tal-istess Kodiċi ta' Etika. [2]

9. Fid-dawl ta' dan, fit-22 ta' Ġunju 2021 il-Kummissarju Hyzler ippubblika abbozz ta' linji gwida intitolati *Guidelines on Government Advertising and Promotional Material*. Il-Kummissarju Hyzler ippubblika l-linji gwida bħala abbozz sabiex kull min kellu interess, inkluż il-partiti politiċi, il-gvern u l-pubbliku in ġenerali, seta' jissottometti l-veduti tiegħu dwarhom.

10. Fit-2 ta' Awwissu 2021 il-Kummissarju Hyzler ippubblika l-linji gwida bħala dokument definittiv.[3] Huwa bagħat kopja tagħhom lil kull deputat parlamentari fis 6 ta' Awwissu 2021 sabiex id-deputati jiġu aġġornati b'dawn l-iżviluppi u jirregolaw ruħhom fid-dawl tal-istess linji gwida. Fl-ittra li l-Kummissarju Hyzler bagħat lid-deputati (annessa u mmarkata Dokument D) flimkien mal-linji gwida, huwa qal:

Il-linji gwida huma maħsuba biex jiżguraw li l-infieq ta' fondi pubbliċi fuq riklami u materjal promozzjonali jservi skop leġittimu fl-interess pubbliku, u ma jintefqux fondi pubbliċi fuq pubbliċità personali jew politika.

Dawn il-linji gwida ma jirrappreżentawx regoli ġodda fihom infushom. Huma jindikaw kif jiena bi ħsiebni ninterpreta r-regoli eżistenti fil-kodiċi ta' etika tal-ministri u l-kodiċi li japplika għall-persuni ta' fiduċja jekk ikolli każ li jinvolvi riklami jew materjal promozzjonali imħallsa minn fondi pubbliċi.

11. Fl-1 ta' Ġunju 2022 il-Kummissarju Hyzler ħareġ rapport dwar każ ieħor li kien jinvolvi riklami mħallsa minn fondi pubbliċi.[4] Huwa rrefera dan ir-rapport ukoll lill-Kumitat Permanenti għall-Istandards fil-Ħajja Pubblika. Ir-rapport għadu taħt konsiderazzjoni mill-Kumitat.

---

2 Motivazzjoni tal-vot tal-Ispeaker dwar il-Każ K/028 fil-laqgħa tal-Kumitat dwar l-Istandards fil-Ħajja Pubblika tat-28 ta' April 2021, aċċessibbli minn https://cdn-others.timesofmalta.com/1a8a4fc335646718fefdaa33b4c9e5441612096a.pdf.

3 Dawn il-linji gwida jistgħu jitniżżlu minn https://standardscommissioner.com/wp-content/uploads/guidelines-government-advertising-promotional-material.pdf.

4 Rapport dwar il-każ K/041, aċċessibbli minn https://standardscommissioner.com/wp-content/uploads/Commissioner-for-Standards-case-report-K041.pdf.

Deċiżjoni li Ssir Investigazzjoni

12. Deherli li l-ilment hawn taħt konsiderazzjoni jimmerita investigazzjoni fid-dawl tad-dispożizzjonijiet li ġejjin tal-Kodiċi ta' Etika għall-Ministri u Segretarji Parlamentari, li jinsab fit-tieni skeda tal-Att dwar Standards fil-Ħajja Pubblika (il-kapitolu 570 tal-liġijiet ta' Malta):

> *4.9 Il-Ministri għandhom iżommu separati r-rwoli tagħhom bħala Ministri u bħala Deputati, kif ukoll ir-rwol tagħhom bħala membru ta' partit politiku.*
>
> *4.10 Il-Ministri għandhom jirrispettaw il-prinċipju tal-imparzjalità politika tas-servizz pubbliku.*
>
> *5.3 Diliġenza – ladarba l-Ministri jamministraw beni pubbliċi, f'isem il-pubbliku inġenerali, għandhom jeżerċitaw l-ogħla livell ta' diliġenza inkluż fl-infiq ta' fondi pubbliċi, kif ukoll għandhom jaħdmu b'għaqal u bżulija fit-twettiq tad-doveri tagħhom.*
>
> *7.4 Il-Ministri għandhom jirrispettaw l-imparzjalità tas-servizz pubbliku u jaraw illi l-influwenza tagħhom fuq is-servizz pubbliku ma tkunx abbużata.* […]

13. Deherli li dan il-każ għandu jiġi kkunsidrat ukoll fid-dawl ta' dawn id-dispożizzjonijiet tal-linji gwida tat-2 ta' Awwissu 2021:

> *2.3 Inter alia, government advertising may include:* [...]
>
> *(c) boosted or sponsored posts on social media;* [...]
>
> *3.5 Government advertisements, as distinct from promotional material, should not include the names or photographs of ministers.*

Proċedura tal-Investigazzjoni

14. Irreferejt l-ilment lill-Ministru Clyde Caruana permezz ta' ittra datata 16 ta' Marzu 2023. Fl-istess ittra rreferejtu għad-dispożizzjonijiet ikkwotati fuq tal-Kodiċi ta' Etika għall-Ministri u Segretarji Parlamentari u tal-linji gwida tat-2 ta' Awwissu 2021. Tlabtu jagħtini l-veduti tiegħu b'mod ġenerali dwar l-ilment, u tlabtu jgħidli wkoll:

(a) x'kien il-valur tar-riklam in kwistjoni, inkluż spejjeż għall-produzzjoni tiegħu u spejjeż għaċ-ċirkolazzjoni tiegħu fuq Facebook u midja soċjali oħra;

(b) jekk jikkonsidrax li r-riklam kien ġustifikat fl-interess pubbliku, u jekk iva, għalfejn;

(ċ) jekk ir-riklam kienx jirrispetta d-distinzjoni bejn l-irwol tiegħu bħala ministru u bħala politiku fil-kapaċità personali tiegħu; u

(d) jekk fil-fehma tiegħu ir-riklam kienx jaffettwa l-imparzjalità tas-servizz pubbliku, peress li l-pagamenti relattivi preżumibbilment ġew awtorizzati minn uffiċjal pubbliku.

15. Il-Ministru Caruana wieġeb permezz ta' ittra datata 23 ta' Marzu 2023 (Dokument E). Huwa qal li:

(a) Il-"post" ġiet tiswa €83.90 inkluż spejjeż ta' produzzjoni u ċirkolazzjoni, iżda eskluż il-VAT – "*spiża minima meta mqabbla mal-messaġġ informattiv u ta' interess pubbliku li l-post imsemmija riedet twassal*". Il-Ministru ipprovda mal-ittra tiegħu kopji tal-fatturi relatati mar-riklam bħala konferma ta' dan l-ammont.

(b) Il-"post" ġiet imtella' ftit jiem qabel il-budget tal-2023, waqt attività mal-imsieħba soċjali u entitajiet oħra bi preparazzjoni għall-istess budget. Il-Ministru għall-Finanzi għandu d-dmir li jinforma u jispjega fejn il-gvern qed jiffoka l-ħidma u l-infieq tiegħu, u l-kuntest li fih ikun qed jiġi ppreparat il-budget. Il-"post" kienet iffukata fuq dan.

(ċ) Il-"post" tikkwota minn diskors li għamel il-Ministru waqt it-tnedija tad-dokument ta' qabel il-budget. "*Huwa ovvju li l-Budget huwa dejjem marbut mal-Ministru għall-Finanzi li jaqrah u jippromwovih u għalhekk il-post kienet intiża biex tirrispekkja il-focus tal-Gvern fid-diskors eventwali tiegħi tal-Budget*."

(d) Il-"post" ma taffettwax l-imparzjalità tas-servizz pubbliku, għaliex apparti mill-fatt li l-ispiża kienet minima, il-"post" tikkwota minn diskors magħmul mill-Ministru fil-kapaċità uffiċjali tiegħu.

16. Il-Ministru Caruana ċaħad li kiser xi dispożizzjoni tal-Kodiċi ta' Etika għall-Ministri u Segretarji Parlamentari. Huwa kkwota diversi dispożizzjonijiet tal-linji gwida tat-2 ta' Awwissu 2021, fosthom il-paragrafu 1.10, li jgħid:

It is acknowledged that the government has a wide discretion in the use of public funds to fulfil its duty to communicate with the public, in order to serve purposes such as the following:

- *to provide information about matters of public interest;* [...]

17. Il-Ministru kkonkluda billi qal li l-għan tal-"post" kien li tipprovdi informazzjoni ta' interess pubbliku u twassal "*il-kuntest u l-ħidma li qed jagħmel il-Gvern bi tħejjija għall-Budget, fil-kapaċità tiegħi bħala Ministru għall-Finanzi*". Qal ukoll li l-"post" "*bl-ebda mod ma turi element ta' parzjalità, partiġġjanizmu, estravaganza, fatti mhux veritieri jew disrispett lejn terzi*".

Konsiderazzjonijiet

18. L-ewwel domanda hi jekk "sponsored post" għandhiex titqies bħala riklam. Sponsored post tinvolvi ħlas sabiex aġġornament jilħaq udjenza li ma kinitx tarah fl-assenza tal-ħlas. Dan jammonta għal riklam skont kwalunkwe interpretazzjoni raġonevoli tal-kelma. B'riflessjoni ta' dan, it-tifsira tal-kelma "riklam" fil-linji gwida tat-2 ta' Awwissu 2021 speċifikament tinkludi "*boosted or sponsored posts on social media*".[5]

19. It-tieni domanda hija jekk ir-riklam in kwistjoni hux ġustifikat fl-interess pubbliku, ġaladarba tħallas minn fondi pubbliċi. Mhux se nidħol fil-merti tal-messaġġ fir-riklam iżda se nikkonċentra fuq l-inklużjoni tar-ritratt u l-isem tal-Ministru Caruana.

20. Fir-risposta tiegħu tat-23 ta' Marzu 2023, il-Ministru Caruana jinsisti li kien ġustifikat li hu personalment jidher fir-riklam għaliex:

(a) bħala Ministru għall-Finanzi, għandu d-dmir li jispjega fejn il-gvern qed jiffoka l-ħidma u l-infiq tiegħu;

(b) ir-riklam jikkwota minn diskors li għamel hu fil-kapaċità uffiċjali tiegħu; u

(ċ) il-budget huwa marbut mal-Ministru għall-Finanzi.

21. Wieħed jista' jaċċetta l-ewwel punt, iżda dan ifisser biss li l-Ministru għandu jara li tinħareġ biżżejjed informazzjoni fl-interess pubbliku mill-ministeru tiegħu u l-entitajiet li jaqgħu taħtu. La jfisser li l-informazzjoni kollha

---

[5] *Guidelines on Government Advertising and Promotional Material* (ara riferenza nru 3 fuq), paragrafu 2.3(c).

li tinħareġ għandha tieħu l-forma ta' riklam, u wisq inqas li l-Ministru għandu jidher f'kull riklam li jiġi ppubblikat. Barra minn riklami, il-ministri jistgħu jiddisseminaw l-informazzjoni permezz ta' mekkaniżmi uffiċjali bħal stqarrijiet għall-istampa u risposti għal mistoqsijiet parlamentari, u jistgħu ukoll jaraw li l-ġurnalisti jingħataw l-informazzjoni li jitolbu mingħand il-ministeri tagħhom.

22. Fir-rigward tat-tieni punt, kienet l-għażla tal-Ministru innifsu jew ta' min qabbad biex jagħmel ir-riklam li jikkwota minn diskors tal-Ministru. L-istess messaġġ seta' faċilment jitpoġġa fi kliem magħżula speċifikament għar-riklam. Il-Ministru ma jistax iġib l-argument li kellu obbligu li jidher fir-riklam minħabba deċiżjoni meħuda fid-diskrezzjoni tiegħu jew ta' persuni mqabbda minnu.

23. Fir-rigward tat-tielet punt, ir-rabta bejn il-budget u l-Ministru għall-Finanzi ma jfissirx li l-Ministru għandu jidher f'kull riklam li jinħareġ mill-gvern biex jiddissemina informazzjoni fl-interess pubbliku li tkun marbuta mal-budget. Infatti, wara li tħabbar il-budget ħarġu diversi riklami uffiċjali marbuta miegħu fejn ma deherx il-Ministru għall-Finanzi in persona.

24. Jekk ministru jidher f'riklam maħsub biex jippubbliċizza miżura meħuda mill-gvern, dan jagħti x'jifhem li l-ministru qed jipprova jagħmel gwadann politiku jew personali billi jieħu l-kreditu għat-tali miżura f'għajnejn il-pubbliku. Dan jirrappreżenta abbuż ta' fondi pubbliċi, sija pure f'dan il-każ ta' ammont żgħir ħafna; nuqqas ta' separazzjoni bejn l-irwol ta' ministru u ta' deputat; u nuqqas ta' rispett lejn l-imparzjalità tas-servizz pubbliku, billi l-proċedura amministrattiva titlob li uffiċjali fis-servizz pubbliku japprovaw in-nefqa fuq ir-riklam in kwistjoni.

25. Hija għal din ir-raġuni li l-linji gwida tat-2 ta' Awwissu 2021 jipprojbixxu l-użu tar-ritratti jew l-ismijiet ta' ministri f'riklami uffiċjali mħallsa minn fondi pubbliċi.[6]

Konklużjonijiet

26. Għal dawn ir-raġunijiet jiena wasalt għall-konklużjoni li r-riklam li huwa s-suġġett tal-ilment jirrappreżenta ksur tal-paragrafi 4.9, 4.10, 5.3 u 7.4 tal-Kodiċi ta' Etika għall-Ministri u Segretarji Parlamentari.

---

6 *Guidelines on Government Advertising and Promotional Material*, paragrafu 3.5.

27. Madankollu, inqis dan il-każ bħala wieħed mhux ta' natura gravi meta wieħed iqabbel il-valur tar-riklam f'dan il-każ maż-żewġ każi msemmija aktar kmieni f'dan ir-rapport li ġew ikkunsidrati mill-Kummissarju Hyzler. F'dan il-każ ir-riklam ġie jiswa total ta' €83.90 skont il-fatturi pprovduti mill-Ministru Clyde Caruana, mentri fil-każi kkunsidrati mill-Kummissarju Hyzler ir-riklami ġew jiswew €7,012.98 u €16,700 rispettivament.[7]

28. Għal din ir-raġuni, fit-12 ta' April 2023 jiena ktibt lill-Ministru Caruana (Dokument F) biex ninfurmah bil-konklużjonijiet tiegħi dwar dan il-każ u biex ngħidlu li fil-fehma tiegħi dan il-każ jista' faċilment jiġi konkluż taħt l-artikolu 22(5) tal-Att dwar Standards fil-Ħajja Pubblika. Bis-saħħa ta' dan l-artikolu, il-Kummissarju għall-Istandards jista' jagħlaq każ jekk il-ksur ta' etika ma jkunx ta' xorta gravi u l-persuna li ġiet investigata tirrimedja l-ksur b'mod li l-Kummissarju jqis adegwat.

29. Bħala rimedju għall-finijiet tal-artikolu 22(5), ipproponejt li l-Ministru Caruana jibgħat apoloġija qasira bil-miktub biex jirrikonoxxi li nkiser il-Kodiċi ta' Etika għall-Ministri u Segretarji Parlamentari peress li ntuża r-ritratt tiegħu u ismu fir-riklam, u jintrabat li dan il-ksur ma jiġix ripetut minnu fil-futur.

30. Il-Ministru Caruana wieġeb l-għada stess (Dokument G). Huwa tenna li l-"post" kellu l-għan li jipprovdi informazzjoni fl-interess pubbliku u bl-ebda mod ma wera element ta' parzjalità, partiġġjaniżmu, stravaganza, fatti mhux veritieri, jew disrispett lejn terzi. Madankollu, huwa qal li jaċċetta d-deċiżjoni meħuda minni dwar il-każ. Żied jgħid:

> *F'dan ir-rigward, qiegħed formalment nitlob skuża u nintrabat li dan il-fatt ma jiġix ripetut fil-futur. Barra minn hekk, bħala ġest ta' rieda tajba u minn jeddi, qiegħed illum stess nirrifondi lill-erarju pubbliku l-ispiża minima ta' tlieta u tmenin ewro u disgħin ċenteżmu (€83.90) flimkien ma' ħmistax-il ewro u għaxar ċenteżmi (€15.10) fi spejjeż ta' VAT magħmula għal din il-post mill-fondi personali tiegħi, kif tixhed l-irċevuta hawn annessa mmarkata Dokument "A".*

31. Bis-saħħa ta' din l-apoloġija da parti tal-Ministru Clyde Caruana, kif ukoll ir-rifużjoni tal-ispejjeż tar-riklam li l-Ministru għamel minn jeddu, jiena qed

[7] Rapport dwar il-każ K/028 (17 ta' Marzu 2021), paragrafu 17; u rapport dwar il-każ K/041 (1 ta' Ġunju 2022), paragrafu 31. Dawn ir-rapporti huma aċċessibbli minn https://standardscommissioner.com/case-reports/.

nagħlaq il-każ ai termini tal-artikolu 22(5) tal-Att dwar Standards fil-Ħajja Pubblika.

32. Kopja ta' dan ir-rapport qed tingħata lill-Ilmentatur u lill-Ministru Caruana, kif ukoll lill-Kumitat Permanenti tal-Parlament dwar l-Istandards fil-Ħajja Pubblika għall-informazzjoni tiegħu. Kopja se titqiegħed ukoll fuq is-sit elettroniku tal-uffiċċju tiegħi.

Prim Imħallef Emeritu Joseph Azzopardi
Kummissarju għall-Istandards fil-Ħajja Pubblika

Dokumenti Annessi

Dokument A	Email datata 6 ta' Ottubru 2022 mingħand il-Prof. Arnold Cassola.
Dokument B	Ir-riklam li huwa s-suġġett tal-ilment.
Dokument Ċ	Skambju ta' emails datati 6 ta' Ottubru 2022 bejn id-Direttur Ġenerali fl-uffiċċju tiegħi u l-Prof. Cassola.
Dokument D	Ittra mibgħuta mill-Kummissarju Hyzler lill-Ispeaker u lil kull deputat parlamentari fis 6 ta' Awwissu 2021.
Dokument E	Ittra datata 23 ta' Marzu 2023 mingħand il-Ministru Clyde Caruana.
Dokument F	Ittra datata 12 ta' April 2023 lill-Ministru Caruana.
Dokument G	Ittra datata 13 ta' April 2023 mingħand il-Ministru Caruana.

DOKUMENT A

From: Arnold Cassola
To: Charles Polidano - Office of the Commissioner for Standards in Public Life
Subject: Talba Investigazzjoni fl-aġir tal-Ministru Clyde Caruana
Date: Thursday, 6 October 2022 11:30:56

Għażiż Direttur Polidano,

Nitolbok tgħaddi s-segwenti talba tiegħi għal investigazzjoni lill-Kummissarju tal-Istandards fantażma.

Għażiż Kummissarju tal--iStandards Fantażma,

Qiegħed niġbed għall-attenzjoni tiegħek dan ir-reklam (anness) tal-Ministru Clyde Caruana, mħallas mill-Ministeru, ergo mill-flus tat-taxpayer.

Dan ir-reklam imħallas minna jikkostitwixxi propaganda sfaċċata personali għall-Ministru Clyde Caruana u jmur espressament kontra il-*Guidelines* ppubblikati mill-Kummissarju għall-iStandards f'Ġunju 2021.

Nitolbok għalhekk tiftaħ investigazzjoni fil-konfront tal-Ministru Clyde Caruana minħabba ksur ta' etika f'dan ir-rigward u l-isfida tiegħu diretta ghall-prinċipji gwida maħruġa mill-Kummmissarju Hyzler.

Tislijiet,

Arnold Cassola

Tislijiet

DOKUMENT B

Filwaqt li l-Ewropa tefgħet
il-piż ta' kontijiet tal-enerġija
erba' darbiet ogħla fuq
il-familji u n-negozji,
dan il-Gvern se jonfoq
€1.1 biljun biex dan
f'pajjiżna ma jigrix.
Clyde Caruana
Ministru għall-Finanzi u x-Xogħol

From: Arnold Cassola
To: Charles Polidano - Office of the Commissioner for Standards in Public Life
Subject: Re: Talba Investigazzjoni fl-aġir tal-Ministru Clyde Caruana
Date: Thursday, 6 October 2022 17:05:28
Attachments: image001.png
image001.png

La ma hemm hadd issa, hekk hu.
Nikkonferma u nirringrazzjak.

Tislijiet,

Arnold cassola

On Thu, 6 Oct 2022, 16:14 Charles Polidano - Office of the Commissioner for Standards in Public Life, <charles.polidano@standardscommissioner.mt> wrote:

> Prof Cassola
>
> Nifhem li qed tibgħat dan l-ilment bil-għan li jiġi kkunsidrat la jinħatar Kummisssarju għall-Istandards ġdid. Nitolbok tikkonferma.
>
> Nirringrazzjak,
>
> Charles Polidano
>
> Direttur Ġenerali
>
> ---
>
> **From:** Arnold Cassola <[redacted]>
> **Sent:** Thursday, 6 October 2022 11:31
> **To:** Charles Polidano - Office of the Commissioner for Standards in Public Life <charles.polidano@standardscommissioner.mt>
> **Subject:** Talba Investigazzjoni fl-aġir tal-Ministru Clyde Caruana

Kummissarju għall-Istandards
fil-Ħajja Pubblika

6 ta' Awwissu 2021

Lill-Onor Mr Speaker
U l-membri kollha tal-Kamra tad-Deputati

Bl-email

Onorevoli,

Linji gwida dwar riklami u materjal promozzjonali tal-gvern

Flimkien ma' din l-ittra qiegħed nibgħatlek dokument li jiena ħriġt din il-ġimgħa, u li jikkonsisti f'linji gwida dwar l-użu ta' riklami u materjal promozzjonali mill-gvern u entitajiet pubbliċi. Il-linji gwida huma maħsuba biex jiżguraw li l-infieq ta' fondi pubbliċi fuq riklami u materjal promozzjonali jservi skop leġittimu fl-interess pubbliku, u ma jintefqux fondi pubbliċi fuq pubbliċità personali jew politika.

Dawn il-linji gwida ma jirrappreżentawx regoli ġodda fihom infushom. Huma jindikaw kif jiena bi ħsiebni ninterpreta r-regoli eżistenti fil-kodiċi ta' etika tal-ministri u l-kodiċi li japplika għall-persuni ta' fiduċja jekk ikolli każ li jinvolvi riklami jew materjal promozzjonali imħallsa minn fondi pubbliċi.

Il-linji gwida jkopru mhux biss riklami iżda anki, fost affarijiet oħra, artikli li jiġu ppubblikati bi ħlas (advertorials), fuljetti, kartolini, oġġetti li jitqassmu bħala rigali, u materjal awdjoviżiv li jixxandar fuq it-televiżjoni jew il-midja soċjali – dejjem jekk dawn jiġu mħallsa minn fondi pubbliċi. Fost affarijiet oħra, il-linji gwida jgħidu li:

- riklami jew materjal promozzjonali tal-gvern jew ta' entità pubblika għandu jkun fattwalment korrett f'dak li jgħid u m'għandux jinkludi kontenut ta' natura partiġġjana;
- riklam tal-gvern jew ta' entità pubblika m'għandux jinkludi isem jew ritratt ta' ministru; dan jgħodd anki għal advertorial;
- fuljett jew dokument ieħor (basta mhux riklam jew advertorial) maħruġ mill-gvern jew entità pubblika jista' jinkludi kontenut li jirreferi għal ministru, sakemm jiġu osservati ċerti kundizzjonijiet.
- ministru għandu jidderieġi fondi pubbliċi lejn il-midja għall-finijiet ta' riklamar skont kriterji oġġettivi u ġusti.

Uffiċċju tal-Kummissarju għall-Istandards fil-Ħajja Pubblika, 11, Triq San Pawl, il-Belt Valletta VLT 1210, Malta
(+356) 27 269 593 office@standardscommissioner.com www.standardscommissioner.com

Il-bżonn ta' linji gwida dwar dan is-suġġett ġie identifikat mill-Kumitat Permanenti tal-Parlament dwar l-Istandards fil-Ħajja Pubblika, huwa u jiddiskuti rapport li jiena għaddejtlu f'April li għadda dwar każ li kien jinvolvi riklam imħallas minn ministeru. Id-dokument anness jindirizza l-bżonn identifikat mill-Kumitat.

Il-linji gwida jikkonċernaw lill-ministri, segretarji parlamentari u persuni ta' fiduċja fl-uffiċċji tagħhom, iżda qiegħed inqassamhom lil kull deputat għal ex hija l-Kamra tad-Deputati li għandha żżomm lill-gvern kontabbli għal għemilu u għall-infieq ta' fondi pubbliċi. Nitlob li kull ministru u segretarju parlamentari li jirċievi l-linji gwida jqassamhom internament fil-ministeru tiegħu skont kif jidhirlu neċessarju sabiex kull uffiċjal inkarigat bl-ikkummissjonar jew il-produzzjoni ta' riklami u materjal promozzjonali jkun familjari mal-linji gwida.

Inselli għalik,

Dr George Marius Hyzler
Kummissarju għall-Istandards fil-Ħajja Pubblika

GVERN TA' MALTA
MINISTRU GĦALL-FINANZI
U X-XOGĦOL

23 ta' Marzu 2023

Dr. Joseph Azzopardi
Prim Imħallef Emeritu
Kummissarju għall-Istandards fil-Ħajja Pubblika
Uffiċċju tal-Kummissarju għall-Istandards fil-Ħajja Pubblika
11, Triq San Pawl Street,
Valletta VLT 1210

Onor. Dr. Azzopardi,

Każ K/045 imressaq minn Dr. Arnold Cassola fis-6/10/22

Nirreferi għall-ittra tiegħek tas-16 ta' Marzu 2023 fuq ilment imressaq minn Dr. Arnold Cassola dwar riklam li deher fuq il-paġna uffiċċjali tal-Ministeru għall-Finanzi u x-Xogħol fuq Facebook.

Il-veduti tiegħi dwar il-punti mqajjma fl-ilment huma s-segwenti:

a) Il-valur tal-post imsemmija huwa ta' tlieta u tmenin ewro u disgħin ċenteżmu (€83.90ċ) eskluż il-VAT u dan jinkludi €35 fi spejjeż ta' produzzjoni u €48.90 fi spejjeż imħallsa għaċ-ċirkolazzjoni tiegħu. Anness għandek issib il-fatturi relattivi li jikkonfermaw dan. Din hija spiża minima meta mqabbla mal-messaġġ informattiv u ta' interess pubbliku li l-post imsemmija riedet twassal.

b) Il-post imsemmija ġiet imtella' ftit jiem qabel il-Budget 2023, f'waħda mill-attivitajiet mal-Imsieħba Soċjali u entitajiet diversi f'pajjiżna bi preparazzjoni għall-istess Budget. L-iskop ta' dawn l-attivitajiet huwa dak li jiftaħ il-perjodu ta' konsultazzjoni mal-imsieħba kollha tal-Gvern u l-pubbliku in ġenerali. Min-naħa tiegħi, bħala Ministru għall-Finanzi, id-dmir tiegħi huwa dak li ninforma u nispjega fejn il-Gvern qed jiffoka l-ħidma tiegħu, fejn qed jiġu iffukati l-finanzi ta' pajjiżna u l-kuntest li bih ikun qed jiġi ppreparat il-Budget għas-sena ta' wara. Fil-fatt, l-iskop kollu tal-post imsemmija kien iffukat fuq hekk u l-għajnuna mogħtija mill-Gvern fl-isfera tal-enerġija fiċ-ċirkostanzi ekonomiċi mondjali preżenti, kien punt kardinali tal-Budget imressaq minni.

c) Il-post imsemmija hija kwotazzjoni mid-diskors li għamilt bħala Ministru għall-Finanzi waqt it-tnedija tad-dokument ta' qabel il-Budget u kif għidt, kien punt kardinali tal-

GVERN TA' MALTA
MINISTRU GĦALL-FINANZI
U X-XOGĦOL

d) Budget. Huwa ovvju li l-Budget huwa dejjem marbut mal-Ministru għall-Finanzi li jaqrah u jippromwovih u għalhekk il-post kienet intiża biex tirrispekkja il-*focus* tal-Gvern fid-diskors eventwali tiegħi tal-Budget.

e) Il-post imsemmija ma taffettwa bl-ebda mod l-imparzjalità tas-servizz pubbliku, għax barra milli l-ispiża kienet minima, il-kwotazzjoni miġjuba fil-post hija kwotazzjoni mid-diskors li għamilt bħala Ministru għall-Finanzi waqt it-tnedija tad-dokument ta' qabel il-Budget.

Fil-fehma tiegħi jien irrispettajt bis-sħiħ id-dispożizzjonijiet kollha tal-Kodiċi ta' Etika tal-Ministri elenkati fl-ittra tiegħek, ċioe':

- Żammejt separati l-irwoli tiegħi bħala Ministru u bħala membru ta' partit politiku (4.9);
- Irrispettajt il-prinċipju tal-imparzjalità politika tas-servizz pubbliku (4.10 / 7.4) u m'abbużajt bl-ebda mod fl-influwenza tiegħi fuq is-servizz pubbliku (7.4); u
- Eżerċitajt l-ogħla livell ta' diliġenza inkluż fl-infiq ta' fondi pubbliċi, kif ukoll ħdimt b'għaqal u bżulija fit-twettiq tad-doveri tiegħi (5.3);

Barra minn hekk, il-Linji Gwida maħruġa mill-Kummissarju preċedenti huma biss gwida "*with a view to avoiding the inappropriate use of public funds in the production, publication or distribution of advertising and promotional material by or for the government* " (1.1), ħaġa li jien żgur m'għamiltx. Ukoll l-Linji Gwida "*do not set out new rules*" (1.3) u "*do not cover all situations that might possibly arise*" (1.5). Aktar "*It is acknowledged that the government has a wide discretion in the use of public funds to fulfil its duty to communicate with the public, in order to serve purposes such as the following: to provide information about matters of public interest ...*" (1.10).

In konklużjoni, l-għan ta' din il-post kien wieħed informattiv; li jipprovdi informazzjoni ta' interess pubbliku u li jwassal il-kuntest u l-ħidma li qed jagħmel il-Gvern bi tħejjija għall-Budget, fil-kapaċità tiegħi bħala Ministru għall-Finanzi u bl-ebda mod ma turi element ta' parzjalità, partiġġjaniżmu, estravaganza, fatti mhux veritieri jew disrispett lejn terzi.

Għal dawn ir-raġunijiet kollha nemmen li l-ilment ta' Dr. Cassola mhux ġustifikat.

Dejjem tiegħek,

Onor. Clyde Caruana B Com (Hons) MA (Econ),
Ministeru għall-Finanzi u x-Xogħol

Ikona Artworks Ltd.
135 FLAT 2
TRIQ IL-BUFULA HAMRA, MOSTA
MST 4511 MT
T +356 21422993
VAT Registration No.: MT16879208

INVOICE

BILL TO
MINISTRY FOR FINANCE
AND EMPLOYMENT
Maison de Mandols
South Street
VALLETTA

SHIP TO
MINISTRY FOR FINANCE
AND EMPLOYMENT
Maison de Mandols
South Street
VALLETTA

INVOICE NO. 3567
DATE 14/10/2022

TERMS Net 30

DESCRIPTION	AMOUNT
PRE-BUDGET 2023 - FB POST DESIGN	
.	
Design, Artwork, Setting and Preparation of production output files for facebook post - Finance Minister Quote - Investment into the Economy	35.00

Option to remit payment via wire transfer as follows:

Company: Ikona Artworks Ltd
Address: 135 Flat 2, Triq Il-Bufula Hamra,
Mosta, MST4511
Bank: Bank of Valletta Ltd.
Naxxar Road, Birkirkara, Malta
IBAN No: MT39VALL22013000000040013006815
Swift Code: VALLMTMT

SUBTOTAL	35.00
TAX	6.30
TOTAL	41.30
BALANCE DUE	**EUR 41.30**

All working files and underlying assets are property of Ikona Artworks Ltd. All rights reserved.

Boost post

Boost post

Ad preview

finanzi
Sponsored · Paid for by **Ministry for Finance an...** ·

About this ad

Helen Gauci and 1K others — 157 comments 12 shares

Like · Comment · Share

Insights

5892
Accounts Centre accounts reached

1239
Engagement

Overview

Status	Completed
End date	Saturday 13:00
Amount spent	€48.90 / €150.00

Kummissarju għall-Istandards fil-Ħajja Pubblika

12 ta' April 2023

Onorevoli Clyde Caruana
Ministru għall-Finanzi u x-Xogħol

Bl-email fuq clyde.caruana@gov.mt

Ministru,

Każ K/045: allegat abbuż ta' fondi pubbliċi għall-finijiet ta' pubbliċità personali

Nirreferi għall-ittra tiegħi tas-16 ta' Marzu 2023 u r-risposta tiegħek tat-23 ta' Marzu.

Ikkunsidrajt bir-reqqa l-punti li qajjimt fir-risposta tiegħek, iżda jidhirli li:

(a) "Sponsored post" tinvolvi ħlas sabiex tilħaq udjenza li ma kinitx taraha fl-assenza tal-ħlas, u għalhekk tammonta għal riklam.

(b) Ir-riklam seta' faċilment iwassal l-istess messaġġ fis-sustanza mingħajr ma jidher fih ir-ritratt tiegħek u ismek.

(c) Jekk ministru jidher f'riklam maħsub biex jippubbliċizza miżura meħuda mill-gvern, dan jagħti x'jifhem li l-ministru qed jipprova jagħmel gwadann politiku jew personali billi jieħu l-kreditu għat-tali miżura f'għajnejn il-pubbliku.

Għalhekk wasalt għall-konklużjoni li dan il-każ jirrappreżenta abbuż ta' fondi pubbliċi, sija pure ta' ammont żgħir ħafna; nuqqas ta' separazzjoni bejn l-irwol ta' ministru u ta' deputat; u nuqqas ta' rispett lejn l-imparzjalità tas-servizz pubbliku, billi skont il-proċedura amministrattiva normali n-nefqa fuq ir-riklam kellha tiġi approvata minn uffiċjali fis-servizz pubbliku.

Madankollu, dan il-każ jista' faċilment jiġi konkluż taħt l-artikolu 22(5) tal-Att dwar Standards fil-Ħajja Pubblika. Bis-saħħa ta' dan l-artikolu, il-Kummissarju għall-Istandards jista' jagħlaq każ jekk il-każ ma jkunx ta' xorta gravi u l-persuna li ġiet investigata tirrimedja l-ksur ta' etika b'mod li l-Kummissarju jqis adegwat.

B'hekk il-każ ma jiġix riferut għall-konsiderazzjoni tal-Kumitat Permanenti tal-Parlament dwar l-Istandards fil-Ħajja Pubblika.

Fil-fehma tiegħi, ikun rimedju adegwat jekk inti tibgħatli apoloġija qasira bil-miktub fejn inti tirrikonoxxi li nkiser il-Kodiċi ta' Etika għall-Ministri u Segretarji Parlamentari, anki jekk mhux intenzjonalment, peress li ntuża r-ritratt tiegħek u ismek fir-riklam, u tintrabat li dan il-ksur ma jiġix ripetut minnek fil-futur. Jekk taċċetta din il-proposta u tibgħatli apoloġija f'dan is-sens, jiena nikkwotaha fir-rapport tiegħi u nagħlaq il-każ.

Napprezza risposta sa mhux aktar tard mill-**Ġimgħa 28 ta' April 2023**.

Insellimlek,

Joseph Azzopardi
Prim Imħallef Emeritu
Kummissarju għall-Istandards fil-Ħajja Pubblika

DOKUMENT G

GVERN TA' MALTA
MINISTRU GĦALL-FINANZI
U X-XOGĦOL

13 ta' April 2023

Dr. Joseph Azzopardi
Prim Imħallef Emeritu
Kummissarju għall-Istandards fil-Ħajja Pubblika
Uffiċċju tal-Kummissarju għall-Istandards fil-Ħajja Pubblika
11, Triq San Pawl Street,
Valletta VLT 1210

On. Dr. Azzopardi,

Każ K/045 imressaq minn Dr. Arnold Cassola fis-6/10/22

Nirreferi għall-ittri tiegħek tas-16 ta' Marzu 2023 u t-12 ta' April 2023 fuq ilment imressaq minn Dr. Arnold Cassola dwar reklam li deher fuq il-paġna uffiċjali tal-Ministeru għall-Finanzi u x-Xogħol fuq Facebook, u r-risposta tiegħi datata 23 ta' Marzu 2023.

Filwaqt li nerġa' intenni li l-għan ta' din il-post kien wieħed informattiv, li jipprovdi informazzjoni ta' interess pubbliku u li jwassal il-kuntest u l-ħidma li qed jagħmel il-Gvern bi tħejjija għall-Budget, fil-kapaċità tiegħi bħala Ministru għall-Finanzi u bl-ebda mod ma turi element ta' parzjalità, partiġġjaniżmu, stravaganza, fatti mhux veritieri jew disrispett lejn terzi, naċċetta d-deċiżjoni meħuda minnek.

F'dan ir-rigward, qiegħed formalment nitlob skuża u nintrabat li dan il-fatt ma jiġix ripetut fil-futur. Barra minn hekk, bħala ġest ta' rieda tajba u minn jeddi, qiegħed illum stess nirrifondi lill-erarju pubbliku l-ispiża minima ta' tlieta u tmenin ewro u disgħin ċenteżmu (€83.90) flimkien ma' ħmistax-il ewro u għaxar ċenteżmi (€15.10) fi spejjeż ta' VAT magħmula għal din il-post mill-fondi personali tiegħi, kif tixhed l-irċevuta hawn annessa mmarkata Dokument "A".

Dejjem tiegħek,

On. Clyde Caruana B Com (Hons) MA (Econ),
Ministeru għall-Finanzi u x-Xogħol

Maison Demandols, South Street, Valletta, Malta
M +356 2599 8259 E info@mfe.gov.mt

www.finance.gov.mt

DOK A

Government of Malta

Ministry for Finance and Employment
Ministry for Finance and Employment
Maison Demandols, South Street, Valletta, VLT 1102
Valletta
Malta

Date: 13/04/2023

Receipt No. : 023LA001/231000374

Received From:
HON MINISTER CLYDE CARUANA - REFUND OF EXPENSES ICW FACEBOOK POST PUBLISHED ON MINISTRY'S PAGE ON 05 OCTOBER 2022

VAT Registration No

In Respect of:	**€**
Miscellaneous Receipts	99.00
Total :	99.00

Payment Method :

CBM Deposits -Cheque 111 APS	99.00

Change : 0.00

Cashier : ZERAT002

Validity of this receipt is subject to bank clearance, when the payment is made by cheque.